

Podpůrná odborná příprava agentury EUAA v souvislosti s válkou na Ukrajině

Duben 2022

Rukopis byl dokončen v dubnu 2022.

Za použití informací obsažených v této publikaci nenese odpovědnost ani Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA), ani žádná osoba jednající jejím jménem.

EN PDF ISBN 978-92-9487-411-5 doi: 10.2847/987605 BZ-07-22-228-EN-N

© Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA), 2022

Fotografie na obálce © iStock.com/

Reprodukce je povolena pod podmínkou uvedení zdroje. K veškerému použití nebo reprodukci fotografií či jiného materiálu, k nimž agentura EUAA nemá autorská práva, je nutné získat svolení přímo od držitele těchto práv.

Obsah

Obsah	3
Předmluva	4
Odborná příprava agentury EUAA, která bude poskytována v souvislosti s válkou na Ukrajině	5
Návrh odborné přípravy zahrnuje tyto kurzy/moduly:.....	6
1.1. Úvod do právního rámce v oblasti základních práv a mezinárodní ochrany v EU	6
1.2. Dočasná ochrana: porozumění současnému rámci v souvislosti s válkou na Ukrajině	6
1.3. Úvod k etickým a profesním standardům.....	7
1.4. Úvod do problematiky zranitelnosti	7
1.5. Obchodování s lidmi (úroveň 1).....	8
1.6. Úvod do komunikace pro azylové a přijímací pracovníky.....	8
1.7. Poskytování informací vysídleným osobám z Ukrajiny a komunikace s nimi	8
1.8. Komunikace s osobami, které zažily traumatické události	9
1.9. Komunikace s vysídlenými dětmi.....	10
Další moduly v rámci osnov agentury EUAA v oblasti azylu	11
1.10. Přijímání zranitelných osob: určení zranitelnosti a poskytnutí počáteční podpory (blok A)	11
1.11. Přijímání zranitelných osob: posouzení potřeb a návrh zásahů (blok B).....	11
Další kurzy odborné přípravy agentury EUAA	13

Předmluva

V návaznosti na rozsáhlou invazi ruských vojenských sil na Ukrajinu v únoru 2022 a na probíhající konflikt mezi ukrajinskými vojenskými silami a ruskými okupanty se agentura EUAA rychle mobilizovala a nabídla podporu členským státům, které poskytují – nebo očekávají, že budou poskytovat – ochranu více než 4 milionům lidí, kteří opustili Ukrajinu a vyhledali útočiště v Evropské unii.

Agentura EUAA na žádost členských států podporuje orgány při provádění rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2022¹, kterým se ukrajinským státním příslušníkům, jejich nejbližším rodinným příslušníkům, jakož i státním příslušníkům třetích zemí přiznává status dočasné ochrany do doby, než podmínky umožní jejich bezpečný a trvalý návrat. Vzhledem k tomu, že směrnice o dočasné ochraně byla aktivována vůbec poprvé, agentura EUAA rovněž poskytuje odbornou přípravu k jejímu provádění.

V této brožuře se nabízí nejrůznější dostupné moduly evropských osnov v oblasti azylu, které mají podpořit členské státy při rychlém budování kapacit v příslušných oblastech, které spadají do jejich pravomocí, aby dokázaly tento náhlý příliv zvládat. Patří mezi ně moduly, které umožní nově přijatým nebo stávajícím pracovníkům pracujícím v oblasti azylu a přijímání získat dovednosti, jako je identifikace potenciálních obětí obchodování s lidmi, identifikace zranitelných osob a poskytování podpory těmto osobám, jakož i poskytování informací nově příchozím uprchlíkům.

Nina Gregori

výkonná ředitelka Agentury Evropské unie pro otázky azylu

¹ [Prováděcí rozhodnutí Rady \(EU\) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana.](#)

Odborná příprava agentury EUAA, která bude poskytována v souvislosti s válkou na Ukrajině

Evropské osnovy v oblasti azylu nabízejí několik kurzů a modulů odborné přípravy, které mohou pomoci úředníkům a jiným dalším subjektům jednajícím jménem vnitrostátních orgánů a zastávajícím různé pozice při poskytování pomoci lidem prchajícím před válkou na Ukrajině.

Cílová skupina zahrnuje veškerý personál pracující s lidmi, kteří prchají z Ukrajiny, zejména v souvislosti se směrnicí o dočasné ochraně, konkrétně jde o tyto osoby:

- noví pracovníci, včetně úředníků pracujících pro vnitrostátní azylové a/nebo přijímací orgány,
- zkušení azyloví a přijímací úředníci.

V závislosti na vnitrostátním kontextu a systému mohou výše uvedené osoby zastávat různé pozice (např. osoby poskytující informace, registrační úředníci, přijímací úředníci v první linii).

Na základě úkolů, které mají být provedeny, a úrovně kompetencí subjektů zapojených do poskytování informací bude odborná příprava zahrnovat tyto oblasti:

1. sociální dovednosti související s postupy komunikace a poskytování informací;
2. kontext dočasné ochrany;
3. identifikace zranitelností, zejména dětí a potenciálních obětí obchodování s lidmi.

S žádostmi o více informací se obraťte na své vnitrostátní kontaktní místo pro poskytování odborné přípravy.

Více informací o odborné přípravě agentury EUAA naleznete na stránce [Training](#) (Odborná příprava) na internetových stránkách agentury EUAA, kde si můžete rovněž stáhnout náš [katalog odborné přípravy](#) (k dispozici ve všech jazycích EU).

Návrh odborné přípravy zahrnuje tyto kurzy/moduly:

1.1. Úvod do právního rámce v oblasti základních práv a mezinárodní ochrany v EU

Cílem modulu je poskytnout studentům základní znalosti o klíčových právních ustanoveních týkajících se mezinárodní ochrany v Evropské unii, pokud jde o mezinárodní právní předpisy i právní předpisy EU. Seznamuje studenty s nejdůležitějšími základními právy v souvislosti s přístupem k azylovému řízení, konkrétně se zásadou nenavrácení (non-refoulement) a právem na azyl. Modul rovněž poskytuje obecný přehled pilířů společného evropského azylového systému se zaměřením na klíčové definice a hlavní kroky azylového řízení.

Hlavní cílová skupina	Noví pracovníci v oblasti azylu, přijímání a dočasná ochrana
Výsledky učení	<ul style="list-style-type: none">• Být si vědom klíčových základních práv týkajících se přístupu k azylovému řízení• Určit hlavní cíle právních nástrojů společného evropského azylového systému
Způsob realizace	On-line studium
Délka trvání	6 hodin

1.2. Dočasná ochrana: porozumění současnému rámci v souvislosti s válkou na Ukrajině

V souvislosti s aktivací směrnice o dočasné ochraně uspořádala agentura EUAA krátké školení zaměřené na seznámení úředníků členských států pověřených prováděním nových ustanovení s rámcem EU týkajícím se dočasné ochrany. Toto školení vysvětluje základní pojmy spojené s dočasnou ochranou s ohledem na ustanovení EU a pokyny Evropské komise.

Hlavní cílová skupina	Všichni pracovníci zabývající se záležitostmi týkajícími se dočasné ochrany
Výsledky učení	<ul style="list-style-type: none">• Nastínit hlavní prvky související s aktivací a prováděním směrnice o dočasné ochraně na úrovni EU v souladu se směrnicí o dočasné ochraně, prováděním rozhodnutím Rady a dalšími příslušnými pokyny
Způsob realizace	Webinář
Délka trvání	3,5 hodiny

1.3. Úvod k etickým a profesním standardům

Cílem modulu je představit základní zásady profesních standardů, etických kodexů a hodnot v kontextu azylu a přijímání. Modul se zabývá zásadami důvěrnosti, odpovědnosti a různými druhy chování s cílem zajistit profesionální a ohleduplný výkon povinností na pracovišti.

Hlavní cílová skupina	Všichni pracovníci zabývající se záležitostmi týkajícími se dočasné ochrany
Výsledky učení	<ul style="list-style-type: none"> • Být si vědom etických a profesních standardů, včetně důvěrnosti, v kontextu azylu a přijímání • Být si vědom aspektů kulturní rozmanitosti a citlivosti v profesním kontextu souvisejícím s azylem • Rozeznat porušování etických kodexů a hodnot v oblasti azylu a jejich možné důsledky a • Identifikovat chování, která podporují profesionální a ohleduplný výkon povinností v multikulturním kontextu azylu a přijímání
Způsob realizace	On-line studium
Délka trvání	Zhruba 5 hodin

1.4. Úvod do problematiky zranitelnosti

Cílem modulu je poskytnout studentům nezbytné znalosti a dovednosti pro včasnou identifikaci žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohou být zranitelní a mohou mít zvláštní potřeby, jimiž je třeba se zabývat.

Hlavní cílová skupina	Všichni pracovníci zabývající se záležitostmi týkajícími se dočasné ochrany
Výsledky učení	<ul style="list-style-type: none"> • Být si vědom toho, jak se pojem zranitelnosti uplatňuje v kontextu azylu • Být si vědom kategorií a hlavních ukazatelů zranitelnosti v kontextu azylu • Identifikovat osoby s možnými zvláštními potřebami v kontextu azylu
Způsob realizace	On-line studium
Délka trvání	10–12 hodin

1.5. Obchodování s lidmi (úroveň 1)

Tento modul se skládá ze dvou úrovní. První úroveň zvyšuje povědomí o obětech nebo potenciálních obětech obchodování s lidmi. Jejím cílem je poskytnout znalosti a dovednosti potřebné k určení potenciálních obětí obchodování s lidmi a ke zvládnutí prvního setkání.

Hlavní cílová skupina	Azyloví a jiní úředníci, kteří přicházejí do styku s oběťmi a potenciálními oběťmi obchodování s lidmi.
Výsledky učení	Úroveň 1. <ul style="list-style-type: none">• Odhalit známky obchodování s lidmi• Vysvětlit, jak se zachovat při prvním setkání s obětí nebo potenciální obětí obchodování s lidmi
Způsob realizace	On-line studium + webinář
Délka trvání	10 hodin

1.6. Úvod do komunikace pro azylové a přijímací pracovníky

Cílem modulu je poskytnout pracovníkům v oblasti azylu nezbytné znalosti, které jim umožní účinně komunikovat při výkonu jejich každodenních pracovních činností. Školení kombinuje základní zásady teorie komunikace a techniky pokládání dotazů v mezikulturním kontextu azylu.

Hlavní cílová skupina	Noví pracovníci v oblasti azylu, přijímání a dočasné ochrany
Výsledky učení	<ul style="list-style-type: none">• Určit účinné techniky komunikace pro poskytování a získávání informací v kontextu azylu• Určit komunikační zásahy týkající se kontextu azylu s cílem minimalizovat nepochopení v důsledku mezikulturních rozdílů
Způsob realizace	On-line studium
Délka trvání	5 hodin

1.7. Poskytování informací vysídleným osobám z Ukrajiny a komunikace s nimi

Cílem modulu je poskytnout dovednosti nezbytné při navrhování a provádění strategií mezikulturní komunikace s různými dílčími cílovými skupinami. Nastiňuje metodiku pro posuzování informačních potřeb vysídlených osob, která studentům umožňuje vypracovávat a

šířit účinná sdělení, mimo jiné i prostřednictvím nástrojů a produktů pro poskytování informací vytvořených agenturou EUAA. Provádí studenty používáním vybraných vhodných kanálů v souladu s komunikačními návyky různých dílčích cílových skupin.

Hlavní cílová skupina	Azyloví a přijímací úředníci a další subjekty zapojené do poskytování informací žadatelům a jiným vysídleným osobám
Výsledky učení	<ul style="list-style-type: none"> • Určit informační potřeby vysídlených osob s přihlédnutím k rozmanitosti a modelům sdílení informací mezi různými dílčími cílovými skupinami • Přizpůsobit a šířit dostupná sdělení prostřednictvím vhodných a dostupných kanálů
Způsob realizace	Webinář
Délka trvání	3,5 hodiny

1.8. Komunikace s osobami, které zažily traumatické události

Je pravděpodobné, že v různých fázích během vysídlení lidé prodělají traumatické zážitky: před migrací – z důvodu vystavení ozbrojenému konfliktu, násilí, extrémní chudobě, porušování lidských práv / pronásledování; během cesty a tranzitu nebo po vysídlení – z důvodu nejistého právního postavení, zajištění, špatných životních podmínek, odloučení od rodiny a podpůrných sítí, zažívání diskriminace, zpochybňování identit nebo jiných problémů s integrací.

Cílem tohoto školení je prozkoumat některá rizika a ochranné faktory týkající se osob vystavených traumatu. Zaměřuje se na vhodnou komunikaci s lidmi, kteří prožívají duševní nepohodu v důsledku traumatických událostí v souvislosti s vysídlením, s cílem co nejlépe zvládat reakce a zabránit traumatizaci. Rozšiřující složka tohoto školení se zabývá zástupným traumatem u odborníků a některými klíčovými technikami pro posílení odolnosti u odborníků pracujících s oběťmi.

Hlavní cílová skupina	Azyloví a přijímací úředníci a další subjekty zapojené do poskytování informací žadatelům a jiným vysídleným osobám
Cíle učení	<ul style="list-style-type: none"> • Nastínit dopad expozice traumatickým událostem v kontextu vysídlování a určit možné zvláštní potřeby osob, které prožily trauma • Procvičit různé komunikační techniky, jak zabránit traumatizaci a zvládat reakce vyvolané stresem • Nastínit základní techniky pro identifikaci zástupných traumat a posílení odolnosti u odborníků v praxi
Způsob realizace	Webinář

Délka trvání

3,5 hodiny

1.9. Komunikace s vysídlenými dětmi

Komunikace s vysídlenými dětmi a mladými lidmi probíhá v širokém spektru kontextů spojených s azylovým řízením a přijímáním a v poslední době také v souvislosti s dočasnou ochranou. Odborníci, kteří se zabývají v praxi oblastí azylu a přijímání, přímo komunikují s dětmi a mladými lidmi, aby se dozvěděli více informací o nich a o situaci jejich rodiny, posoudili jejich specifické potřeby, provedli určité postupy nebo zjistili jejich názory na rozhodnutí, která mohou ovlivnit jejich život. Musí být schopni přizpůsobit své vyjadřování a styl komunikace tak, aby mohli navazovat kontakt, zapojovat děti do činností a podporovat je. Cílem tohoto školení je vybavit je základním pochopením platného právního a politického rámce, pokud jde o děti v oblasti azylu a přijímání, spolu se základní schopností identifikovat zranitelnost dětí, jejich zvláštní potřeby a nezbytné záruky při práci s dětmi a zajistit, aby komunikace odpovídala jejich věku.

Hlavní cílová skupina	Azyloví a přijímací úředníci (včetně úředníků vstupujících do kontaktu s dětmi v rámci dočasné ochrany)
Výsledky učení	<ul style="list-style-type: none">• Určit zvláštní potřeby a uplatňovat vhodné záruky během všech postupů zahrnujících děti v kontextu azylu (řízení/přijímání) v souladu s klíčovým mezinárodním, regionálním a vnitrostátním právním a politickým rámcem týkajícím se práv dětí v kontextu azylu• Uplatňovat přístup zaměřený na děti a účinné komunikační dovednosti při kontaktu s dětmi (a se zúčastněnými stranami, které děti doprovází) v kontextu azylu a přijímání Toto tematické školení seznámí účastníky s mezinárodním právním rámcem týkajícím se dětí v azylovém řízení.
Způsob realizace	Webinář
Délka trvání	6 hodin

Další moduly v rámci osnov agentury EUAA v oblasti azylu

1.10. Přijímání zranitelných osob: určení zranitelnosti a poskytnutí počáteční podpory (blok A)

Tento modul se zaměřuje na pojem zranitelnosti v kontextu přijímání. Popisuje různé kategorie zranitelných osob, zaměřuje se na důsledky zranitelností pro potřeby v rámci přijímání, na ukazatele zranitelnosti, ochranné faktory a počáteční kroky na podporu žadatelů se zvláštními potřebami při přijímání, na psychologickou první pomoc a předsudky a na způsoby jejich překonání. Rovněž nastiňuje, jak vypracovat objektivní zprávy popisující zjištění o zranitelnosti, základní zásady pro přidělování zařízení a pokojů zranitelným osobám a poskytování informací zranitelným osobám.

Hlavní cílová skupina	Úředníci zabývající se posuzováním žádostí o mezinárodní ochranu a přijímáním žadatelů o azyl, kteří jsou v přímém kontaktu s žadatelem o udělení mezinárodní ochrany
Výsledky učení	<ul style="list-style-type: none"> • Nastítnit ukazatele zranitelnosti, kategorie zranitelných osob a důsledky zranitelností žadatelů z hlediska zvláštních potřeb při přijímání • Používat techniky a postupy k identifikaci žadatelů o azyl se zvláštními potřebami při přijímání a rozhodovat o dalším rozhovoru s nimi • Zahájit podporu pro žadatele se zvláštními potřebami při přijímání
Způsob realizace	On-line studium a webinář
Délka trvání	Přibližně 20–30 hodin on-line studia, po němž následuje jednodenní webinář

1.11. Přijímání zranitelných osob: posouzení potřeb a návrh zásahů (blok B)

Tento modul se zaměřuje na důležitost začlenění potřeb vyplývajících ze zranitelností žadatelů do rozhodnutí a kroků při přijímání, na metody, jak posoudit zvláštní potřeby při přijímání u žadatele o mezinárodní ochranu a jak vypracovat a přezkoumat osobní plány přijímání žadatelů o azyl v kontextu stávajících a měnících se zranitelností. Cílem tohoto modulu je vybavit přijímací úředníky znalostmi ohledně toho, jak zranitelnosti ovlivňují potřeby při přijímání. V ideálním případě by účastníci měli před zahájením tohoto modulu absolvovat modul „Přijímání zranitelných osob: určení zranitelnosti a poskytnutí počáteční podpory (blok A)“.

Hlavní cílová skupina	Úředníci zabývající se přijímáním žadatelů o azyl a posuzováním žádostí o mezinárodní ochranu, kteří jsou v přímém kontaktu s žadateli o mezinárodní ochranu v přijímacím systému
Výsledky učení	<ul style="list-style-type: none">• Popsat možný dopad konkrétních zranitelností na potřeby při přijetí• Posoudit zvláštní potřeby žadatelů při přijetí• Vypracovat a revidovat osobní plány přijímání žadatelů o azyl v kontextu stávajících a měnících se zranitelností
Způsob realizace	On-line studium a webinář
Délka trvání	Přibližně 15 hodin on-line studia, po kterém následuje jednodenní webinář.

Další kurzy odborné přípravy agentury EUAA

Podle potřeby lze vypracovat a poskytnout odbornou přípravu v oblasti dalšího profesního rozvoje na témata, která se v současném kontextu války na Ukrajině ukazují jako témata v bezprostředním zájmu členských států, zejména poskytování informací. V současné době se připravují specializované webináře zaměřené na konkrétní aspekty poskytování informací, jež mohou být v nadcházejících měsících začleněny do vzdělávacího portfolia: řízení týmů, komunikace při mimořádných událostech, posouzení informačních a komunikačních potřeb.

Kromě toho mohou být zkušeným přijímacím úředníkům nabídnuta tematická školení na téma identifikace a poskytování okamžité podpory obětem sexuálního a genderově podmíněného násilí, jakož i zvládání konfliktů.

V neposlední řadě pak vzhledem k velmi náročnému pracovnímu prostředí a dopadu na dotčené zaměstnance může být rovněž nabídnuto tematické školení na téma osobní duševní pohoda.

